

CDA heeft nog hele kluif aan het monddood maken van stoorzender

Wat je moet doen om door het CDA geroyeerd te worden.

Ariejan Korteweg *de Volkskrant* 12 november 2015

Een kelder in Raqqa? Een schuurtje in de achterlanden van Colombia? Nee, de bovenste foto is gemaakt op het CDA-Congres, afgelopen zaterdag in Tivoli/Vredenburg in Utrecht. Weliswaar kan het mondkapje eenvoudig worden losgemaakt, kwestie van de touwtjes achter de oren vandaan halen. Maar toch: de bedoeling is zonneklaar. Drager dezes voelt zich monddood gemaakt.

Zou de eensgezindheid die op het partijcongres tentoon werd gespreid dan toch schone schijn zijn? Waren we erin gestonken: oogst Sybrand Buma applaus door een omerta af te dwingen? Ik besloot op bezoek te gaan bij deze CDA-dissident, de zoveelste in een fraaie reeks.

Sjoerd Hania is zijn naam. 'Het partijbestuur heeft in haar vergadering van maandag 5 oktober 2015 besloten om het lidmaatschap met jou op te zeggen met onmiddellijke ingang.' Zo staat het in de brief die het hoofdkantoor hem stuurde. Een zeldzame maatregel. Bij hetzelfde hoofdkantoor kan men zich niet herinneren na Jim Janssen van Raaij (1996) ooit nog een lid te hebben geroyeerd.

Wat moet een mens doen om uit een partij gestoten te worden die dringend om leden verlegen zit? Hania (62), een man met een arbeidsverleden bij Ahold en Shell - 'maatschappelijk middenveld', zo betitelt hij zichzelf - kan er kort over zijn. 'Te veel goede ideeën in te korte tijd. Dat blijken ze niet aan te kunnen.'

We zitten in de in rood en grijs-zwart uitgevoerde woonkamer in Veenendaal. Boeken van Habermas en Van Reybrouck liggen onder het bijzettafeltje. In deze stoel zat Kamerlid Pieter Omtzigt, vertelt Hania. Hanke Bruins Slot, Pieter Heerma, Ruth Peetoom, Herman Wijffels, zelfs Hans Spekman van de PvdA - allemaal hebben ze hem gezegd dat zijn plannen deugen. 'Maar pas op: off the record zeggen ze wat anders dan op het podium.'

Waar het hem om gaat? Bij die vraag breekt een dijk aan lang opgekropte onvrede door: het gebrek aan kwaliteit van de bestuurders ('de tennisclub hier wordt beter geleid'); de koers die te veel afwijkt van het radicale midden; de rapporten die in de la blijven liggen; de visie op de lange termijn die ontbreekt; het niet aanhaken bij de digitale samenleving; het gebrek aan transparantie... Zeg maar waarmee we moeten beginnen.

Partijbestuur, provinciale afdeling, afdeling Veenendaal - hij heeft ze bestookt met ideeën: minder bestuurslagen, een nieuwe burgerrekenkamer, van partijpolitiek naar themapolitiek. Alles als springplank naar de next level democracy, zoals hij het graag mag noemen. Hij wil er van binnenuit de partij mee veranderen. Heeft daar, met wat medestanders, ook al een vehikel voor: CDA Next, dat 'oog en oor heeft voor de kloof tussen bevolking en politiek'. 'Een beweging die voelt dat het CDA hier nog niet klaar voor is' en graag de 'horzel- en signaalfunctie' wil oppakken.

Maar op het plan van aanpak van CDA Next ontbreekt zijn naam. 'Het is de heer Hania dus ook niet meer toegestaan de naam CDA Next te gebruiken', zo heeft het partijbestuur hem laten weten. Vandaar.

Hania houdt van Twitter; de kwalificaties die hij daar voor zijn partijgenoten gebruikte worden in de toelichting op het royement opgesomd. Voor de CDA-afdeling Veenendaal ('ik schrok zo van wat ik daar aantrof') gebruikte hij woorden als 'amateuristisch', 'hypocriet', 'maffioos', 'onchristelijk', 'bedrieglijk', 'dictatoriaal', 'nepotisme'. Hij heeft de randen opgezocht van wat betamelijk is, dat wil hij best toegeven. 'Ik breng het graag scherp, dat moet kunnen in de politiek. Maar ik heb niemand bedreigd, geen greep in de kas gedaan en ben niet met een zetel overgestapt naar een andere fractie.'

De afdeling Veenendaal, die het royement aanvroeg, wil niet reageren. En op het hoofdkantoor in Den Haag zitten ze met Hania in de maag. Woordvoerder Hans Janssens praat met de rem erop: 'Het gaat puur om de persoon, met politieke opvattingen heeft het niets te maken. Dit is een kwestie van beledigend gedrag en het verstoren van bijeenkomsten. Hij is daar vaak op aangesproken.'

Hania laat het er niet bij zitten, uiteraard. Die blijft naar congressen gaan en weerwoord geven waar het mogelijk is, al dreigen ze met de ordedienst. Die gaat in beroep tegen het royement. En die kent een goede tegenkandidaat voor het partijleiderschap. 'Dat is Sjoerd, dat ben ik zelf.'

'Partijen zijn van een middel een doel geworden', zegt hij. 'De partijendemocratie, dat is einde verhaal.'